

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 64.055.028 Харківського
національного економічного
університету імені Семена Кузнеця
Міністерства освіти і науки України,
доктору економічних наук, професору
Н. Л. Гавкаловій

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора наук з державного управління, доцента *Сивак Тетяни Володимирівни* на дисертаційну роботу Масляк Мирослави Ігорівни «Інноваційні трансформації публічного управління: культурно-освітній аспект», подану до захисту у спеціалізовану вчену раду ДФ 64.055.028 Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами

У сучасних умовах суспільного розвитку особливого значення набуває проблематика трансформації публічного управління на основі інновацій. Для сучасного суспільства важливо, щоб професійна діяльність представників державної влади здійснювалась з урахуванням соціокультурних чинників. Також, в умовах інноваційних трансформацій в системі публічного управління необхідні не тільки професійні службовці та керівники, що будуть забезпечувати належний рівень управління інноваційним розвитком, але й професійні суб'єкти модернізації суспільного розвитку, здатні максимально активізувати соціокультурний потенціал держави. Мова йде про формування в країні елітного корпусу професіоналів, здатних осмислити та реалізувати стратегію інноваційного розвитку та очолити розгортання робіт з модернізації системи публічного управління на засадах соціального, культурного та інноваційного управління.

За таких умов об'єктивно необхідним стає вирішення проблеми окреслення культурно-освітніх характеристик інноваційних трансформацій публічного управління, що впливає на якість надання публічних послуг, зокрема й ефективність діяльності органів публічної влади в цілому. Саме це актуалізує обрану Масляк М. І. тему дослідження.

Актуальність дисертаційної роботи також підтверджується використанням її результатів у процесі виконання низки наукових досліджень протягом 2019-2021 років: Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, зокрема науково-дослідної роботи «Стратегічне

управління соціально-економічними системами в умовах глобальних викликів» (ДР № 0117U004981); Науково-дослідного центру Індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України «Моделювання просторового розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні» (ДР № 0120U101128).

З огляду на вищезазначене, проблема удосконалення культурно-освітнього забезпечення інноваційних трансформацій публічного управління в Україні є актуальною, своєчасною, перспективною та вимагає відповідного комплексного наукового вирішення.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи базуються на застосуванні низки загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Основні положення представленого матеріалу, що містять певну наукову новизну, базуються на вивченні та застосуванні автором результатів сучасних фундаментальних та прикладних досліджень українських та в більшій мірі зарубіжних науковців, даних Державної служби статистики України, періодичних видань, аналізі чинного законодавства з питань реформування публічного управління, а також наукових праць з проблематики розвитку системи публічного управління в Україні, застосування інноваційних культурно-освітніх інструментів та результатах власних досліджень і спостережень.

Обґрунтованість результатів роботи підтверджується використанням наукових методів дослідження – компаративно-декомпозиційного аналізу; структурно-логічного аналізу; порівняльного аналізу; узагальнення; системного аналізу, а також сучасних теоретичних здобутків з питань публічного управління, менеджменту, економіки, інноваційної діяльності тощо.

Відповідно до мети дослідження, що полягає у визначенні культурно-освітніх характеристик інноваційних трансформацій публічного управління та розробленні рекомендацій з їх практичного впровадження, у роботі досліджено особливості інноваційної діяльності в системі публічного управління, удосконалено понятійно-категорійний апарат за темою дослідження, систематизовано інструментарій інноваційних трансформацій публічного управління.

Перший розділ дисертації присвячено теоретичним основам інноваційних трансформацій системи публічного управління, зокрема авторкою досліджено: інновації та інноваційну діяльність у системі публічного управління; культурно-освітній аспект концепції «Нового публічного менеджменту»; проблеми впровадження інноваційних технологій в системі публічного управління.

У другому розділі дисертаційного дослідження авторкою виявлено особливості інноваційних трансформацій системи публічного управління в Україні, зокрема шляхом: аналізу інноваційного розвитку сфери вітчизняного публічного управління; оцінювання рівня організаційної культури публічних

управлінців; оцінювання стану системи підготовки фахівців з публічного управління та адміністрування в Україні.

Третій розділ дисертації зосереджено на визначенні стратегічних векторів культурно-освітнього забезпечення інноваційних трансформацій публічного управління, зокрема обґрунтовано: компетентісний підхід до визначення стратегічних векторів культурно-освітнього забезпечення інноваційних трансформацій вітчизняного публічного управління; та механізми їх забезпечення в умовах трансформації системи публічного управління в Україні.

Структура роботи логічна і завершена. Зміст дисертації чітко відповідає темі та поступово її розкриває, що засвідчує завершеність дослідження. Сформульовані завдання корелюються з темою та змістом роботи, положення наукової новизни, висновки та пропозиції дослідження засвідчують відповідність дисертаційної роботи чинним вимогам до такої категорії наукових досліджень.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів

Достовірність результатів проведеного дослідження забезпечена методологічною обґрунтованістю його вихідних позицій, застосуванням комплексу різноманітних взаємодоповнюючих методів, адекватних предмету, меті та завданням дослідження, об'єктивним аналізом здобутих результатів. Методологічною основою дисертаційної роботи стали сукупність методів і прийомів наукового пізнання, зокрема використання таких методів як: аналіз і систематизація наукових джерел; компаративно-декомпозиційний аналіз; структурно-логічний аналіз; порівняльний аналіз; узагальнення; системний аналіз. Також достовірність отриманих результатів дисертаційного дослідження забезпечується аналізом наукових джерел вітчизняних і зарубіжних науковців, використанням матеріалів даних Державної служби статистики України та провідних іноземних аналітичних агентств, результатами власних досліджень та апробацією на конференціях і практичним використанням у діяльності органів публічного управління, громадських організацій та закладів вищої освіти.

Погоджуючись із сформульованими в дисертації конкретними положеннями, що становлять основу наукової новизни, та отриманих результатів, варто відзначити окремі з них, що, на нашу думку, є найбільш важливими.

Основним науковим доробком дисертації можна вважати вдосконалену перспективну 4-х векторну модель організаційної культури державної служби України, що включає орієнтацію на суспільні цілі та цінності; формування ефективних управлінських зразків поведінки; високий правовий і соціальний статус державних службовців; управління персоналом державних органів шляхом формування і розвитку системи цінностей, найважливішими серед яких є законність, професіоналізм, ініціатива, гласність, неупередженість при виконанні службових обов'язків. Запропонована модель дозволяє враховувати

специфіку соціальних процесів, формування традицій, символів шанобливого ставлення до професії державного службовця; розвиток конкурсного середовища як умови зростання професіоналізму службовців; підтримання в якості пріоритетних цінностей професійних знань, умінь, навичок, здібностей і пов'язаної з їх розвитком стабільності проходження державної служби.

Вартим уваги, на нашу думку, є запропонований авторкою вдосконалений підхід до розробки механізму культурно-освітнього забезпечення інноваційних трансформацій публічного управління на основі деталізації його структурних елементів в розрізі теоретичного, методологічного і практичного аспектів, реалізація якого дозволяє здійснювати перехід від традиційних процедур управління до новітніх (зокрема, на основі цифровізації) технологій електронного урядування, а також підвищувати ефективність роботи органів влади і самоврядування (у т.ч. рівень якості публічних послуг) завдяки децентралізації повноважень.

Необхідно виділити також авторський підхід до визначення теоретико-методичних засад визначення стратегічних векторів культурно-освітнього забезпечення інноваційних трансформацій публічного управління з використанням компетентнісного підходу, реалізація яких на практиці забезпечує досягнення інтегральних результатів у проведенні реформ на основі посилення мотивації персоналу та інтеграції всіх видів освітньої, професійної й культуротворчої діяльності виконавців.

Дисертанткою вдосконалено систематизацію інструментарію інноваційних трансформацій публічного управління в частині конкретизації інструментів, принципів, методів, підходів інноваційного управління та кадрового забезпечення, що дозволяє підвищити ефективність публічного управління.

У дисертації також вартими уваги є запропоновані авторкою у межах розвитку понятійно-категорійного апарату галузі знань публічного управління та адміністрування визначення таких понять як: «механізм культурно-освітнього забезпечення інноваційних трансформацій публічного управління», яке авторка визначає як комплексна система управлінського впливу на громадянське суспільство, що забезпечує реалізацію інновацій у публічному управлінні на основі використання здобутків культурно-освітнього простору з метою досягнення прогресивного ко-еволюційного суспільного розвитку; «стратегічні вектори культурно-освітнього забезпечення інноваційних трансформацій публічного управління», яке, на думку дисертантки, варто визначати як комплексні напрямки концептуальних, інституційних, методологічних (у т.ч. інструментальних) та інших інноваційних перетворень у сфері публічної влади, що ґрунтуються на суспільних, освітніх, культурних та загальнолюдських цінностях і спрямовані на забезпечення сталого розвитку країни.

Зазначені положення дисертаційного дослідження, що становлять основу наукової новизни, закладають суттєве теоретичне підґрунтя для удосконалення вітчизняної системи публічного управління на підставі розвитку

саме культурно-освітніх аспектів, що мають бути покладені в основу сучасних інноваційних трансформацій публічного управління та діяльності публічних службовців зокрема.

Повнота викладу у наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

Основні результати, висновки та пропозиції дисертації відображено в 13 наукових публікаціях, зокрема у 8 вітчизняних фахових виданнях категорії "Б"; 1 статті в періодичних наукових виданнях інших держав, що входять до Організації економічного співробітництва та розвитку і / або Європейського Союзу. Також автором опубліковано 4 публікацій у збірниках матеріалів вітчизняних і закордонних науково-комунікативних заходів. Кількість, обсяг і якість друкованих праць надають авторці право публічного захисту дисертації.

Дисертаційна робота Масляк М. І. перевірена на унікальність тексту, що підтверджено відповідною довідкою. Порушень академічної доброчесності не виявлено.

Практичне значення результатів дослідження

Достовірність наукових положень, сформульованих у дисертації підтверджуються впровадженням основних результатів у діяльності органів публічної влади, громадських організацій та закладів вищої освіти. Практичне значення результатів дисертаційного дослідження обумовлено його спрямованістю на вирішення важливого завдання підвищення ефективності трансформаційних процесів у публічному управлінні. Окремі положення, висновки й рекомендації дисертації використано діяльності: Тростянецької міської територіальної громади під час розробки «Стратегії розвитку Тростянецької міської територіальної громади до 2027 р.» в межах проведеного SWOT-аналізу з застосуванням компетентнісного підходу обґрунтовано та сформовано ключові аспекти розвитку малого та середнього бізнесу (Стратегічний напрямок 1 «Інвестиційно-приваблива громада з експортно-орієнтованим бізнесом») (Довідка № 986 від 24.05.2021 р.); Попівської сільської ради Конотопського району Сумської області під час реалізації моделі організаційної культури державної служби (Довідка № 02-25/1673 від 14.05.2021 р.); Харківської Громадської організації «Всеукраїнське студентське братство «Еліта націй»» (довідка від 19.05.2021 № 321/5); Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка під час викладання дисциплін «Публічна служба», «Технології публічного управління» за освітньою програмою зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг роботи становить 192 сторінки, з

них 164 – основного тексту. Дисертація містить 11 рисунків, 8 таблиці та 3 додатки. Список використаних джерел нараховує 125 найменувань. Дисертаційне дослідження оформлене відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України, що висуваються до подібного роду наукових робіт. Зміст наукових праць доповнює основні положення дисертації.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Визначаючи загальний належний рівень обґрунтованості науково-теоретичних положень дисертаційної роботи, її цілісність і логіку викладення матеріалу, варто звернути увагу на окремі дискусійні положення, зауваження та побажання:

1. В розділі 1 дисертації авторкою розглянуто теоретичні основи інноваційних трансформацій системи публічного управління. На нашу думку, варто було здійснити класифікацію таких трансформацій і виокремити саме такі, які дисертантка вважає інноваційними на сучасному етапі розвитку публічного управління.

2. Потребує додаткової конкретизації та уточнення авторки, як теоретичні напрацювання і висновки, зроблені у другому розділі дисертації, було враховано в наступних розділах, зокрема під час визначення стратегічних векторів культурно-освітнього забезпечення інноваційних трансформацій публічного управління (розділ 3).

3. У п. 2.3 авторка декларує розгляд оцінювання стану системи підготовки фахівців з публічного управління та адміністрування в Україні. На нашу думку, варто було б запропонувати та уточнити конкретні системи показників та рекомендації для системи підготовки фахівців з публічного управління та адміністрування.

4. В таблиці 3.1 «Реалізація векторів культурно-освітнього забезпечення інноваційних трансформацій публічного управління з застосуванням компетентісного підходу» дисертанткою наголошено на необхідності вибору заходів для реалізації культурно-освітнього забезпечення інноваційних трансформацій публічного управління, зокрема, щодо освіти, культури, науки, технологій, партнерства, мотивації, інформації, комунікацій тощо, що беззаперечно є вагомим науковим здобутком дисертації. Однак, на нашу думку, необхідно було чітко конкретизувати, яким чином здійснюється раціональний вибір необхідної кількості заходів за кожним запропонованим напрямом.

Наведені зауваження, побажання та рекомендації здебільшого мають дискусійний характер і не знижують загалом позитивної оцінки щодо теоретико-методологічного рівня представленої дисертаційної роботи, а вказують на можливість продовження Масляк М. І. досліджень проблематики культурно-освітніх характеристик інноваційних трансформацій публічного управління та можуть стати основою наукового дискурсу під час захисту та подальших наукових розвідок дисертантки.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Масляк Мирослави Ігорівни на тему: «Інноваційні трансформації публічного управління: культурно-освітній аспект» є самостійним і завершеним науковим дослідженням, містить наукові результати, що у сукупності вирішують важливе науково-прикладне завдання – визначення культурно-освітніх характеристик інноваційних трансформацій публічного управління та розроблення рекомендацій з їх практичного впровадження. Основні положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи науково-обґрунтовані, мають теоретичне й практичне значення для розвитку науки державного управління та галузі знань публічного управління та адміністрування. Впровадження результатів дисертаційної роботи підтверджено відповідними довідками та актами. Порухень академічної доброчесності у роботі не виявлено.

Дисертація є самостійною і завершеною науковою працею, виконаною на достатньому науковому рівні та відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями), та Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167, а її авторка, Масляк Мирослава Ігорівна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

професор кафедри регіональної політики
Навчально-наукового інституту
публічного управління та державної служби
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка,
доктор наук з державного управління, доцент

Т. В. Сивак

ПІДПИС НАСІД. АС
ВЧЕРН СКАРЕТАР НАУ
КАРАУЛЬНА Н. В.
16.10.20

